

Виходячи з аналізу законодавчої бази щодо економічної безпеки суб'єктів господарювання в Україні, слід також вказати на відсутність єдиного нормативного акту, що регулює дане питання в повному обсязі.

Україна має дуже сприятливі умови і багаті рекреаційні ресурси для розвитку туристичного бізнесу, але законодавча база та несприятлива ситуація в країні зупиняють процес розвитку готельно-ресторанної індустрії [3].

Отже, для вирішення питання розвитку готельно-ресторанного бізнесу необхідно стабілізувати ситуацію на сході країни, налагодити економічну ситуацію та оновити законодавчу базу управління туристичної діяльності, що дасть можливість для підвищення ефективності ведення готельно-ресторанного бізнесу та залучення закордонних та вітчизняних інвестицій..

Список використаних джерел та літератури:

1. Варипаєв О.М. Готельний та ресторанный бізнес як складова індустрії гостинності / О. Варипаєв, Л. Варипаєва // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. – 2009. – Вип. 2. – С. 614–62.
2. Аналіз в'їздів іноземців в Україну у 2017 році: зросла кількість відвідувачів з Молдови, Білорусі та Російської Федерації. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://aigu.org.ua/potik.html>
3. Аналіз впливу факторів зовнішнього середовища на розвиток готельно-ресторанного господарства України / С. Г. Захарова // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»]. Серія : Державне управління. – 2015. – Т. 263. – Вип. 252. – С. 78–83.

С. П. Білоус

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Перехід України до інформаційного суспільства потребує конструктивного переосмислення ролі інтелектуальної власності, яка виступає рушійною силою створення конкурентних переваг та формування потенціалу виробничо-економічних відносин на національному та міжнародному рівнях.

Сучасні умови господарювання вимагають не тільки активної участі суб'єктів господарської діяльності промислової сфери, а все більшої участі наукових організацій, вищих навчальних закладів (ВНЗ) в розвитку інновацій в нашій країні. Велика кількість ВНЗ в Україні володіють великим науково-технічним потенціалом. Їх діяльність направлена на створення наукових винаходів, наукової літератури (підручники, статті, монографії та ін.), що в свою чергу є об'єктами інтелектуальної власності.

Вивченню сутності поняття інтелектуальної власності присвятили свої праці провідні українські вчені, зокрема: Ю.Є. Атаманова, Т.І. Бегова, О.Б. Бутнік-Сіверський, Н. Максимова, П.М. Цибульова, В.М. Коссак, І.Є. Якубівський та ін.

Інтелектуальна власність в більшості випадків визначається як права на результати інтелектуальної роботи в усіх сферах людської діяльності, які закріплені на законодавчому рівні. В науковій літературі різні автори використовують велику кількість різноманітних підходів до визначення поняття інтелектуальної власності [2].

Дмитрів К.І. дає наступне визначення досліджуваної дефініції [2], інтелектуальна власність – це особливий вид власності на невідчужувані немайнові та майнові результати та продукти розумової діяльності людини, які мають правову охорону, та ті, які не охороняються законодавством. Утім, таке трактування суперечить самому поняттю власності, оскільки відносини власності втілюються насамперед у певних юридичних нормативних актах, а право власності виникає за умови наявності врегульованих законом суспільних відносин щодо володіння, користування і розпорядження майном [3]. Виходячи з вище вказаного, ми вважаємо що найоптимальніше використовувати визначення інтелектуальної власності яке запропонували Л.Б. Гальперіна і Л.А. Михайлова: «Інтелектуальна власність - це умовне

поняття, яке використовується для позначення сукупності виключних прав на результати інтелектуальної, насамперед творчої діяльності, а також прирівняних до них за правовим режимом засобів індивідуалізації учасників цивільного обігу» [1, ст. 37].

В сучасних умовах забезпечення економічної стійкості підприємства можливе, за умови якщо стратегія його розвитку безпосередньо заснована на використанні таких факторів як інтелектуальна власність та інтелектуальний капітал. Саме ці показники виступають у якості стратегічного ресурсу формування та реалізації конкурентних переваг підприємства, в умовах постійних змін та глобалізації.

Список використаних джерел та літератури:

1. Гальперин Л. Интеллектуальная собственность: сущность и правовая природа / Л. Гальперин, Л. Михайлова // Советское государство и право. – 1991. – №12. – С. 37.
2. Дмитрів К.І. Економічне оцінювання об'єктів інтелектуальної власності підприємств: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04 / К.І. Дмитрів; Нац. ун-т "Львівська політехніка". – Львів, 2012. – 25 с.
3. Ніколаєнко Ю.В. Основи економічної теорії: підручник // Ю.В. Ніколаєнко. – К., 2003. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ebk.net.ua/Book/OsnEkTeor/Oet01-05/5301.htm>.

С. П. Білоус

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

СУТНІСТЬ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Проблема забезпечення національної економічної безпеки історично виникла одночасно з формуванням державності, становленням національних та економічних інтересів. Серед факторів, які визначають підходи до проблеми фінансово-економічної безпеки виділяють [1]:

- стан національної економіки;
- рівень конкуренції світових ринків.

Виходячи з традиційної характеристики поняття безпеки в широкому його розумінні як бажаного стану суб'єкту, при якому вірогідність зміни наявних в нього якостей та параметрів його зовнішнього середовища велика, менша його визначеного інтервалу, фінансово-економічна безпека визначається нами як найважливіша якісна характеристика економічної системи, яка визначає її здатність підтримувати нормальні умови життєдіяльності населення, стійке забезпечення ресурсами національної економіки та розвиток в довгостроковому періоді.

Бажаний стан суб'єкта визначається конкретним співвідношенням параметрів його життєдіяльності. В залежності від зміни цього співвідношення будуть змінюватися і параметричні характеристики бажаної зміни. Іншими словами, безпека – це захищеність, загально-фізіологічних, соціально-економічних, ідейно-духовних і ситуативних потреб в ресурсах, технологіях та інформації які необхідні для життєдіяльності і розвитку індивіда та суспільства в цілому. В зв'язку з цим не менш важливою для суб'єкта є адекватна оцінка рівня безпеки, оскільки оцінка безпеки суб'єктом може не співпадати з її реальними загрозами.

Визначення місця дефініції «фінансово-економічна безпека» в системі економічних відносин передбачає конкретизацію сфер економічної життєдіяльності через виділення предметів фінансово-економічної безпеки, в якості яких виступають [2]:

- види ресурсів - основні та оборотні фонди, корисні копалини;
- диференційовані частини самих суб'єктів безпеки – регіон, область, місто, соціальна група;
- якісні характеристики процесів та видів діяльності.

Категорія фінансово-економічна безпека є синтетичною категорією економічної теорії та політології, тісно пов'язана з категоріями економічної незалежності та залежності, стабільності, стійкості та вразливості, економічного тиску, примусу, економічного суверенітету тощо.